

รู้ไหม...คนไทยใช้ส้วม “สองมาตรฐาน”

มาถึง พ.ศ.นี้ เรื่องของ “ส้วม” ได้ถูกยกระดับให้เป็นหนึ่งในเรื่องสำคัญของชีวิตคนไทย และมีการรณรงค์อย่างเอาใจจริงเอาใจงให้มีการใช้ส้วมอย่างถูกสุขลักษณะ ดังที่เคยมีการแต่งตั้ง “มิสเตอร์ ทอยเล็ต” (Mister Toilet) กันเป็นที่เอกรีกมาแล้วในบางยุค

เรื่องของการ “ไปทุ่ง” อันเป็นกิจวัตรปกติธรรมดาของคนในชนบท ณ วันนี้ ได้กลายเป็นเรื่องต้องห้าม เพราะยุคนี้ห้องส้วมกลายเป็นหนึ่งในสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่ขาดไม่ได้ อีกต่อไปในบ้านเรือนทุกภูมิภาค วิธีการนั่งส้วม และใช้ห้องน้ำอย่างถูกหลักอนามัย ได้รับการเผยแพร่อย่างทั่วถึง

ผลการสำรวจอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2503 – 2548 ซึ่งให้เห็นว่า ในช่วงเวลา 45 ปี คร่าวๆ ในประเทศไทย ที่มีส้วมถูกสุขลักษณะเพิ่มขึ้นอย่างน่าชื่นชม จาก ร้อยละ 0.7 เป็น ร้อยละ 99.0 ของครัวเรือนที่สำรวจทั้งหมด

แผนภาพแสดงอัตราการมีส้วมถูกสุขลักษณะ พ.ศ.2503-2548

ที่มา กระทรวงสาธารณสุข

ยิ่งไปกว่านั้นในปี 2544 ยังมีผลสำรวจที่สับสนไปถึงพฤติกรรมการใช้ส้วม ทำให้พบข้อมูลที่น่าสนใจว่าคนไทยเรามีพฤติกรรมการใช้ส้วมแบบ “สองมาตรฐาน” เพราะทั้งๆ ที่มีอัตราการถ่ายอุจจาระในส้วมอย่างถูกสุขลักษณะเมื่ออยู่ที่บ้านสูงถึง ร้อยละ 97.9 แต่เมื่อออกไปใช้ส้วมสาธารณะกลับพบว่าเหลือคนที่มีพฤติกรรมการใช้ส้วมอย่างถูกต้องลดลงเหลือแค่ ร้อยละ 47.1 หรือไม่ถึงครึ่งเท่านั้น!

ลองดูข้อมูลในตารางที่ประกอบจะพบว่าพฤติกรรมสำคัญที่ทำให้ “สออบตก” ก็คือ การล้างมือ และทิ้งกระดาษชำระ อันเป็นสาเหตุสำคัญในการแพร่กระจายเชื้อโรคร้ายจากสิ่งปฏิกูลไปสู่ตนเองและคนอื่นฯ

การแก้ปัญหาให้สำเร็จ เราคงต้องทำอะไรที่ลึกซึ้งกว่าเรื่องของการให้ความรู้เป็นแน่แท้...

ตารางแสดงร้อยละของพฤติกรรมการใช้ส้วมสาธารณะที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง พ.ศ.2549

ตารางแสดงร้อยละของพฤติกรรมการใช้ส้วมสาธารณะที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง พ.ศ.2549

รายการ	ถูกต้อง (ร้อยละ)	ไม่ถูกต้อง
การราดน้ำ	94.9	5.1
การทิ้งกระดาษชำระ	78.3	21.7
การล้างมือ	47.1	52.9
การนั่งส้วมนั่งราบ	83.1	17.0

ที่มา กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ที่มา หนังสือการสาธารณสุขไทย

ข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อ กิติมาภรณ์ 081 449 7479